

Vänsterpartiets prioriterade områden i EU-valet 2024

Vänsterpartiet arbetar för fler trygga jobb, en rättvis klimatomställning och för ett jämlikt och jämställt samhälle. EU har idag stort inflytande över politiska beslut i Sverige och har under flera decennier påtvingat medlemsländer en politik som inneburit privatiseringar och marknadsanpassningar. Regeringar i Sverige har saknat ambitionen att göra något åt dessa problem och istället valt att föra en skadlig EU-politik i Sverige eller gömma sig bakom hänvisningar till EU för att låta bli att agera. Det har resulterat i att det finns liten tilltro till politikens och politikernas förmåga att påverka och förändra samhället till det bättre. Det vill vi ändra på. När vi går till Europaparlamentsval 2024 så gör vi det i en tid med ekonomisk kris, klimatkris och stora samhällsproblem som måste lösas. Istället för att lösa samhällsproblem har politiker allt för länge lämnat över ansvaret på marknaden. I olika delar av Europa ser vi hur högnationalister i samarbete med högern och liberala partier ger sig på kvinnors rättigheter, hbtq-personer, flyktingar och demokratin. Vi ser förslag om att massövervaka ländernas invånare helt utan brottsmisstanke. Vänsterpartiet arbetar för att bryta den nedåtgående spiralen. Vi erbjuder ett verkligt alternativ.

Klimatomställning på riktigt

Klimatkrisen är akut och vi har bara några få år på oss att ställa om. Att snabbt anpassa våra samhällen så att vi lever bättre och utvecklar en djupare välfärd inom de planetära gränserna är en ödesfråga för mänskligheten. Vår nuvarande regering har kapitulerat inför denna uppgift.

Vänsterpartiet har kämpat för att få till skarpare lagstiftning i EU-parlamentet med syftet att få ner utsläppen och värna den biologiska mångfalden. De framsteg som gjorts har möjliggjorts av ett starkt tryck från en kämpande klimatrörelse. Men mycket mer måste göras. Ska klimatomställningen bli möjlig måste Sverige och andra EU-länder kunna genomdriva en vänsterpolitik med stora gröna investeringar. De nödvändiga investeringar som krävs har länge hindrats av centralism, detaljreglering och krav på marknadsanpassning från Bryssel. Höga priser på ren el, dyr och privatiserad järnväg och hinder för en bred och modern bostadspolitik gör att vi inte effektivt kan ställa om från fossilt till förnybart. De EU-regler som bromsar eller motverkar den nödvändiga omställningen, såsom energimarknadsreglerna, järnvägsliberaliseringen, och rigida statsstödsregler måste överges eller reformeras. Fortsätter EU:s marknadsliberala tvångströja att hindra Sverige från att genomföra klimatomställningen kommer vi inte att nå klimatmålen.

Vi arbetar också för att förändra EU:s jordbrukspolitik. EU lägger stora summor på att subventionera den europeiska jordbruksindustrin. Genom gårdsstödet gynnar EU stora och ofta klimatskadliga jordbruk. Under kommande period ska jordbrukspolitiken omförhandlas. Vi vill se en mer rättvis fördelning av stödet, att det kopplas till hållbar markanvändning och ekologisk produktion.

Vänsterpartiet anser att en kraftfull och rättvis klimatomställning är av högsta prioritet. Så kan vi skapa fler jobb, företag och en trygg framtid. Vänsterpartiet är redo att genomföra ett massivt investeringsprogram i Sverige för att bland annat ställa om industrin, bygga ut järnvägen och energieffektivisera våra bostäder. För att kunna göra det behöver vi ett EU som hjälper, inte stjälper.

Centrala områden:

Energi

Klimatkrisen kräver snabb utbyggnad av vår elproduktion. Elmarknaden har under en tid präglats av höga priser. Sättet att sätta elpriser – marginalprissättning – har lett till att dyr fossil energi idag sätter priset på ren svensk el. Trots att Sverige inte använder rysk gas har den ryska gasen styrt de svenska priserna på el. Det är fullständigt orimligt. Fortsätter EU att arbeta för en jättemarknad för el med

målet om ett gemensamt europeiskt elpris kommer Sverige permanent få ett högre elpris. Den modellen tänker vi omförhandla – folket går före elbolagen

Järnvägen

En fungerande järnväg är helt avgörande för att få människor att ställa om från flyg till tåg och få över mer godstrafik från väg till räls. Steg för steg har Bryssel utfärdat krav på marknadsanpassning som gör det allt svårare för oss att få järnvägen att fungera och tågen att gå i tid. Det behöver ändras. Svenska järnvägar ska organiseras av en huvudaktör, som ska vara svenska staten. På så sätt kan vi sänka priserna och få tågen att gå i tid.

Vi kommer att arbeta för:

- Att införa Sverigepriser. Vänsterpartiet föreslår att elmarknaden inom landet separeras från vår exportmarknad. Det skulle ge oss Sverigepris på el, som sätts efter den el som produceras i Sverige och efterfrågas på den svenska elmarknaden.
- Skärpta EU-regelverk som skyddar klimatet och den biologiska mångfalden.
- Reformera EU:statsstödsregler för att möjliggöra kraftfulla investeringar som syftar till att klara klimatomställningen.
- Omställningen kräver att alla länder ställer om, en uppgift som är betydligt större än dagens EU erkänner. Det räcker inte att sätta mål – framförallt krävs stora investeringar i ny fossilfri elproduktion, något som alla EU-länder behöver göra. Vänsterpartiet kommer att arbeta för att alla länder inom EU ska få sunda incitament och handlingsutrymme för att ställa om sin produktion av el.
- Att ta tillbaka kontrollen över svensk järnväg. Sverige ska äga och underhålla statens järnvägsinfrastruktur och det ska ske i egen regi, alltifrån rälsen och växlarna och signalsystemen, till stationsbyggnaderna och verkstäderna.
- Sänkta banavgifter. I dag är det EU-direktiv som styr hur Trafikverket ska och får sätta banavgifter. Vi kommer arbeta för att förändra EU:s reglering av banavgifter i syfte att minska dess negativa effekt för järnvägstrafiken.

Modernisera bostadspolitiken

Bostaden är en rättighet. Alla människor ska ha möjlighet att leva goda liv i trygga hem och en bra boendemiljö. Idag är höga boendekostnader, trångboddhet och bostadsbrist en del av många människors vardag. Det är ett resultat av en bristande bostadspolitik sedan flera decennier bakåt. EU har formellt ingen egen kompetens på det bostadspolitiska området, men indirekt har regler om statsstöd och konkurrens påverkat svensk bostadspolitik på ett mycket negativt sätt.

Reglerna gör det i praktiken svårare för oss i Sverige att själva bestämma hur vi vill utforma vår bostadspolitik. På så sätt hindrar EU Sverige från att bedriva en modern aktiv bostadspolitik och genomföra nödvändiga renoveringar. Vänsterpartiet kommer arbeta för en bostadspolitik med fokus på att bygga många fler bostäder som vanligt folk har råd att bo i. Vi vill ändra de regelverk som hindrar Sverige och Sveriges kommuner från att värna allmännyttan och genomföra renoveringar och energieffektivisering av bostäder.

Vi kommer att arbeta för:

- Att ändra EU:s regelverk så att det blir möjligt att ta bort vinstkraven på allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag och bygga många och bra bostäder till rimliga priser.

Trygga jobb

Alla som arbetar i Sverige ska garanteras rimliga löne- och arbetsvillkor. Så ser verkligheten inte ut idag. EU:s marknadspolitik har länge inneburit starka negativa konsekvenser för svensk arbetsmarknad med lönedumpning och fler osäkra anställningar. Nu hotas också vårt sätt att förhandla löner och arbetsvillkor, genom införandet av minimilöner i EU. Ett annat hot kommer från den växande gig/plattforms-ekonomin som skapat en oreglerad sektor där de som utför arbetet har en extremt utsatt situation. Plattformarbetarna saknar de rättigheter som följer av en anställning, såsom anställningsskydd och socialförsäkringsskydd. Detta nya sätt att utnyttja arbetare riskerar att sprida sig till fler sektorer och hotar många av de rättigheter som arbetarrörelsen kämpat för. Vänsterpartiet arbetar för fler trygga jobb och för att stärka likabehandlingen för alla som arbetar i Sverige. På samma sätt arbetar vi med den europeiska vänstern och plattformarbetare i Europa för att reglera plattforms-branschen i EU. Vi kommer fortsätta arbeta för att plattformsföretagen inte ska tillåtas runda den svenska arbetsmarknadsmodellen och dumpa löner. Ett annat område där EU har stort inflytande över svensk arbetsmarknad är genom hur EU sätter regler för offentlig upphandling. Det skulle vara en stor vänsterframgång och beröra många arbetstagare om det offentliga tvingades prioritera bra arbetsvillkor, miljökrav och krav som tex jämställdhet istället för lägsta pris.

Vi kommer att arbeta för:

- Att i Sverige ska svenska kollektivavtal gälla för alla som arbetar på svensk arbetsmarknad. Facket måste också kunna ta strid för detta.
- Att värna den svenska modellen – stoppa minimilönedirektivet.
- Att stärka plattformarbetarnas rättigheter.
- Att förbättra reglerna för offentlig upphandling så att krav utan hinder från EU kan ställas på kollektivavtalsenliga löner och anställningsvillkor, global rättvisa och ekologisk hållbarhet.

Trygghet – inte splittring

Under de senaste åren har EU:s ansträngningar för att stoppa människor på flykt från att komma till Europa inneburit allt tydligare avsteg från asylrättens principer. Genom att utmåla flyktingar som orsaken till EU:s problem och som hot mot vår säkerhet försöker styrande politiker avleda uppmärksamheten från sina egna politiska misslyckanden som inneburit ökade ekonomiska skillnader, fler osäkra anställningar, samt högre priser på el och mat.

Genom avtal med olika diktaturer försöker EU stänga sina gränser. Konsekvenserna av den politiken syns på medelhavets botten. Istället söker människor i behov av skydd arbete i Sverige. Här utnyttjas de av arbetsgivare som betalar låga ersättningar och som på det sättet skapar splittring och motsättningar på arbetsmarknaden. Vänsterpartiet vill omförhandla EU:s migrationspolitik och samtidigt trygga arbetsmarknaden genom att stärka facken och kollektivavtalen. Vi värnar asylrätten och arbetar för säkra, lagliga vägar in i Europa. Vi står upp för människors rätt till trygghet.

Vi kommer att arbeta för:

- Att reformera EU:s migrationspolitik och värna asylrätten. Vi vill se säkra lagliga vägar in i Europa.
- Att bekämpa och förebygga orsakerna till krig och konflikter, införa en rättvis handelspolitik, minska skuldsättningen för länder i syd, och för att stärka bistånd och demokratiarbete.

Stöd till Ukrainas frihet och återuppbyggnad

Rysslands brutala invasion av Ukraina har inneburit stort lidande och påverkat säkerheten i hela Europa. Vänsterpartiet stödjer Ukrainas rätt till att försvara sig. Människors rätt att leva i fred och trygghet är ovillkorlig, och varje lands möjlighet att själv få styra över sin framtid måste försvaras.

Folkrättsbrott måste få konsekvenser. Vänsterpartiet står bakom sanktionerna mot Ryssland och vi vill gå längre genom att stoppa inflödet till Putins krigskassa och möjliggöra för en snabb återuppbyggnad av Ukraina. Vi ser positivt på Ukrainas ansökan om medlemskap i EU. Vänsterpartiet vill att EU ska ge skydd åt de som vägrar lyda Putins order.

Vi kommer att arbeta för:

- Att Ukraina ska få det stöd de behöver, allt ifrån militärt till humanitärt, för att kunna värna sitt territorium från angreppskrig.
- Att EU ska stödja återuppbyggnaden av ett fritt Ukraina och ett sådant stöd ska prioritera Ukraina och det ukrainska folket, inte möjligheten för utländska företag att tjäna pengar genom privatiseringar.
- Att Ukrainas skulder ska avskrivas.
- Att sätta stopp för köp av rysk olja och gas.

Stoppa skatteflykten

Den enorma skatteflykten är ett stort samhällsproblem. Varje år försvinner hisnande summor pengar för att förmögna personer och företag vägrar betala skatt. Det drar undan stora resurser från samhället som skulle kunnat användas till vår gemensamma välfärd. Det är också allvarligt eftersom det minskar tilliten, sammanhållningen och förtroendet för vårt samhälle. Vänsterpartiet arbetar för att stärka regleringarna för skatteparadis och agerar för att få mer öppenhet och samarbete mellan länder när det gäller skatteinformation. Vänsterpartiet har under lång tid drivit på för så kallad land-för-land-rapportering, som gör det lättare att upptäcka och bekämpa skatteflykt. 2021 antogs ett EU-direktiv som innebär skärpningar av regelverket. Det var en stor framgång för Vänsterpartiet, men både direktivet och regeringens implementering av det behöver skärpas ytterligare för en mer effektiv bekämpning av skatteflykt.

Vi kommer att arbeta för:

- att kriminalisera skatteflykt och medhjälp till skatteflykt så att dessa handlingar får kännbara påföljder.
- att införa ett effektivt skydd för visselblåsare.
- Svartlista alla länder som är att betrakta som skatteparadis, även EU-länder.

Jämställda och trygga liv

Alla människor ska äga rätten att leva fria och trygga liv. När otryggheten breder ut sig på arbetsmarknaden ökar risken för sexuella trakasserier och diskriminering. Kvinnors ekonomiska trygghet är centralt i arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Vänsterpartiet har sedan Sveriges inträde i EU kämpat för att stärka kvinnors och hbtq-personers rättigheter. Vi har bland annat varit pådrivande för att kriminalisera sexköp. Ett arbete som gett resultat. Efter många års kamp röstade slutligen EU-parlamentet för att uppmana medlemsländerna att förbjuda sexköp, som vi redan gjort i Sverige. Det var en stor vinst för jämställdheten. Vänsterpartiet kommer fortsätta arbetet för att stärka kvinnors och hbtq-personers rättigheter.

Vi kommer att arbeta för:

- Att stoppa den marknadsliberala åtstramningspolitiken som drabbar kvinnor extra hårt.
- Kvinnors rätt till en lön som går att leva på.
- Att varje EU-land ska ha en samtyckeslag.
- Att varje kvinna ska ha rätt till abortvård.
- Att stärka arbetet mot diskriminering av hbtq -personer.
- Att stärka hbtq-personers rättigheter.

Vänsterpartiet behövs i EU

Under kommande år kommer flera avgörande beslut tas i EU som påverkar utvecklingen i världen och Sverige. Med klimatkris och en politik som under flera decennier inneburit nedskärningar, privatiseringar och splittring är vi nu i en situation där vi måste vända utvecklingen.

Högernationalistiska partier driver en rasistisk agenda för att ställa människor mot varandra.

Vänsterpartiet är det parti som kan vända utvecklingen åt rätt håll. Ända sedan Sveriges inträde i EU har Vänsterpartiets företrädare i EU-parlamentet drivit på för ett EU som sätter vanliga människors livsvillkor i främsta rummet, inte marknadsanpassningar och privatiseringar. Det kommer vi fortsätta att göra. Vi arbetar med folkrörelser för en rättvis klimatomställning, en solidarisk asylpolitik, en progressiv bostadspolitik och fler trygga jobb. Vi fortsätter den feministiska kampen mot de patriarkala krafter som hotar kvinnors och hbtq personers rättigheter. Och vi driver på för att ha ett solidariskt förhållningssätt gentemot världen genom rättvisare handelsavtal som inte leder till fortsatt exploatering. Det behövs en starkare vänster och fler vänsterpartister i EU-parlamentet.